

Ordblindestrategi

Indledning: Lykkesgårdsskolens ordblindestrategi er dynamisk. Det vil sige, den vil blive justeret, når der er behov for det. Fx kan ny forskning, erfaring, nye tiltag gøre, at vi ændrer i strategien.

Vi vil gerne, så tidligt som muligt, tage hånd om elever, hvor lærere, forældre / eleven eller vi læsevejledere er bekymrede for elevens skriftsproglige udvikling.

Mål

(Succeskriterier)

- at alle elever på Lykkesgårdsskolen er / bliver kvalificeret til at deltage i klassens undervisning
 - At den ordblinde elev bevarer lysten til / motivationen for at lære
 - At den ordblinde elev mestrer at anvende kvalificerende it
 - At den ordblinde elev mødes af / med samme krav / forventninger som ikke-ordblinde
 - At den ordblinde elev erkender og står ved sine udfordringer og er åben omkring sin ordblindhed

Indsatser/tiltag på skolen

1. Udpegning af kontaktperson for elever og forældre

- Indskoling: Karen Højberg Nielsen
- Mellemtrin og udskoling: Britta Pedersen

2. Evalueringsplan – opsporing og udredning

Se:

- Dansk: Test, prøver, vejledning og klassekonferencer på Lykkesgårdsskolen for skoleåret (bilag 1)
- Tegn på ordblindhed (bilag 2)
- Opsporingsplan (bilag 3)

Til sprogligt-opmærksomheds-aften (0. årgang), der afholdes i januar, har forældrene mulighed for at udfylde et spørgeskema om oplevelse(r) af barnets og evt. egne skriftsproglige udfordringer. Se spørgeskema til forældre med elever i 0. kl. (bilag 4) - (spørgeskemaet kan også anvendes senere)

Læsevejlederne gennemgår i samarbejde med dansklæreren test og prøver taget på hele klassen (se bilag 1) og sammenholder disse data med dansklærerens erfaringer og observationer fra dagligdagen.

Ved skriftsproglige vanskeligheder foretages udredning med individuelle prøver. Disse foretages af læsevejledere. Ud fra testenes data vurderes, om der skal foretages en egentlig ordblindetest (kan anvendes fra slutningen af 3. klasse).

Eleven kan testes med den elektroniske ordblindetest fra marts 3. klasse

Se: Forældrebreve om ordblindetesten (bilag 5)

3. Brug af handleplaner for elever, møde efter udredning, handleplan og opfølgning

Se: Skabelon med dagsorden og handleplan. Bruges bl.a. til mødet med forældre om deres barns skriftsproglige udvikling (bilag 6)

4. Forebyggende indsatser

Indskoling:

- Læsebånd 3 gange årligt af 3 ugers varighed - (for klasser i indskoling)
- Elever i risikogruppen får en direkte undervisning i afkodning (træning i syntesedannelse)
- Vi forsøger at integrere App Writer som oplæsningsværktøj og skrivestøtte så tidligt som muligt.

5. Særlig undervisning/kursusforløb for elever i ordblinddevanskeligheder

Indsatserne bygger dels på fortsat undervisning i afkodning mv dels på kvalificerende it i alle fag

- **Kvalificerende it i alle fag**
 - Intro-kursus
 - Opfølgning:
 - Opdatering på App Writer mm
 - "Hvordan er det nu?"
 - Tale-til-tekst
 - "Når-det-ikke-virker"
 - Vi skal have prøve
 - Digi-dage
 - Folkeskolens prøver 9 klasse: Elever med særlige behov
- **Fortsat undervisning i læse-/skrivefærdigheder**
 - Strategikurser i afkodning
 - Fokus på daglig læsetræning på elevens niveau
 - Læseguidning
 - Læseforståelse
 - Tænk mens du læser
 - De fantastiske fire
 - Læsehastighed

(bilag 3)

6. **Kompetenceudvikling for kolleger**

- **Fokus for alle: Tre overordnede veje til dysleksivenlig undervisning:**
 - Være bevidste om formålet med undervisningen
 - Tydelighed, systematik, stilladsering, modellering
 - Indtænke LST og LST-strategier i alle aktiviteter

- Co-teaching

Ex:

- Vejlederen underviser eleven i klassen
- Eleven øver
- Eleven viser underviseren hvordan hun / han gør
- (mens vejlederen underviser de øvrige)
- Løbende vejledning og rådgivning af undervisere
- Oplæg ved fagudvalgsmøder

7. **Netværk for elever og forældre**

Kort beskrivelse, omfang og ansvarlige

- 1-2 gange årligt møde for ordblinde elever og deres forældre, information om ordblindhed (læsekonsulent, gæst eller læsevejledere) og hands on (eleven viser sine forældre, hvordan man arbejder)
- Wiz-kids og AppWriter-agenter
- Igangsætte ordblindecafe (mål: at de ordblinde ved, de ikke er alene)

8. **Ansvarsområder / opgaver**

- Leder, læsevejledere og klasselærer / kontaktlærer

(bilag 8)

I bilagene findes forskellige redskaber, skolen kan anvende i arbejdet med at sikre struktur og systematik på området. Der kan frit redigeres i dokumenterne, så de passer til lokale forhold.

Bilag 1

Dansk testplan Lykkesgård 2023/2024

Lykkesgård 2023 – 2024

Dansk: Test, prøver, vejledning og klassekonferencer

Ledelsen forventer, at ALLE gennemfører tests eller denne plan.

Dansklæreren gennemfører testene undtagen * (* = læsevejleder)

Årg.	Test:	Senest tidspunkt for gennemførelse af test	Vejleder
0.kl.			KAH
	Hjernen og hjertet	Efterår	
	Bogstavetest	Forår	
0-1.kl.	Ordblindrisikotest * (KAH)	Efterår 0.kl og evt. midt i og slut 1.kl.	
1.kl.			KAH
	Tekstlæseprøve 1-skøn	Marts	
	Ordlæseprøve 1	Marts	
	Risikotesten for ordblindhed	Maj-juni	KAH
2.kl.			KAH
	National overgangstest læsning	Uge 35-37	
	Ordlæseprøve 2	Efterår	
	Tekstlæseprøve 2	Efterår	
	ST2 digital	Forår	
	Elbro ordlister * (KAH)	Maj	
	DVO 25 nonord * (KAH)	Juni	
3.kl.			KAH
	National overgangstest læsning	Uge 35-37	
	ST3 digital	Efterår eller forår	
	Tekstlæseprøve 4	Efterår	

4.kl.			BP
	National overgangstest læsning	Uge 35-37	
	Ordlæseprøve 2	Efterår	
	Tekstlæseprøve 5	Efterår	
	ST4 digital	Efterår eller forår	
5.kl.			BP
	Tekstlæseprøve 6	Efterår	
	ST5 digital	Efterår eller forår	
6.kl.			BP
	Nationale overgangstest	Uge 35-37	
	Tekstlæseprøve 7	Efterår	
	ST6 digital	Efterår eller forår	
7.kl.			BP
	Læseprøve ny fra 12 år - a eller b	Efterår	
	Find det, der lyder som et ord * (BP)	august/september	
	ST7	Efterår eller forår	
8.kl.			BP
	Nationale overgangstest læsning	Uge 35-37	
	ST8	Efterår eller forår	
9.kl			BP
	Test efter behov		

Bilag 2

Tegn på ordblindhed

Tegn på ordblindhed

0.-2. klasse:

- Vanskeligheder med at rime
- Vanskeligheder med at huske bogstaver eller tal
- Vanskeligheder med at opdele ord i mindre dele og arbejde med lydene i et ord
- Vanskeligheder med at huske ord
- Vanskeligheder med at lære alfabetet og oversætte bogstaver til lyd og lydrækkefølger til ord
- Vanskeligheder med hurtigt at genkende hyppige ord i læsning
- Vanskeligheder med stavning

3. klasse:

- Læser langsomt og upræcist
- Vanskeligheder med at stave
- Se også tegn for 0.-2. kl.

4.-6. klasse:

- Læser langsomt og upræcist i alle fag (alle tekster)
- Vedvarende vanskeligheder med at stave
- Vanskeligheder med at formulere sig skriftligt

- Vanskeligheder med at lære fremmedsprog
- Nederlagsfølelse og evt. sociale vanskeligheder
- Manglende læseforståelse

7.-9. klasse:

- Læser langsomt og upræcist i alle fag (alle tekster)
- Har svært ved at læse især nye eller sjældent forekommende ord
- Staver upræcist – og nogle gange fejlstaver de ord, som de andre gange godt kan stave
- Undgår og udsætter opgaver med læsning og skrivning
- Har vanskeligheder med at give et resumé af en tekst (i hovedpunkter)
- Har vanskeligheder med at besvare spørgsmål til tekster
- Har svært ved at lære og huske nye ord og navne (fx fagord)
- Vanskeligheder med at tilpasse sig nye læsesituationer eller – strategier
- Arbejder langsomt, når de skal skrive og læse
- Har ringe opmærksomhed på detaljer – eller omvendt – fokuserer for meget på detaljer
- Misforstår information
- Har et utilstrækkeligt ordforråd (p.gr. af manglende læseerfaringer og vanskeligheder med at lære at udtale nye ord korrekt)
- Har vanskeligheder med planlægning af tid og opgaver
- Er bedre til at formulere sig mundtligt end skriftligt

Bilag 3

Opsporingsplan:

Husk: Elevens syn + hørelse bør tjekkes

Ordblindestrategi 2023 - 2027

Formål:

at få fokus på elevers eventuelle skriftsproglige udfordringer så tidligt som muligt

at vi sammen med elev og forældre handler på det

Mål:

at elever i skr.sproglige vanskeligheder "opdages" i indskolingen

at der er en handleplan for elever i skr.sproglige vanskeligheder

Opsporingsplan:

0.-3. klasse:

Effekt: Sprogundersøgning "Hjernen og høret" alle elever
Vinter: Spørgeskema til forældre om eleverns og forældrenes skr.-sproglige udvikling (forældrene svares om at udfylde skemaet)
Korttest for ordblinde
Korttest for ordblinde (efter behov) II basis individuel
Korttest for ordblinde (efter behov) II basis individuel
Slut 2. kl.: DVO-screening på alle elever. Elever ordlister
Slut 3. kl.: Evt. opfølgning på korttesten for ordblinde og DVO-screening
Elever ordlister
Testbatterier II-basis eller II.
Elev 3. Ordblindetesten (kun ved mistanke om ordblindhed)

4.-6. klasse:

- Elever ordlister
- Testbatterier
- II- individuel
- Fra 1. møde til sømesterferien:
Ordblindetesten

7.-9. klasse:

- Alle i 7. klasse: Find du, der lyder som et ord
- Elever ordlister
- Evt. Testbatterier
- II- individuel/II- ungdom
- Fra 1. møde til sømesterferien:
Ordblindetesten

Hvordan/ tiltag:

Indskoling:

For alle elever:
App Writer: Vi forsøger at integrere App Writer som oplæsningsværktøj og skrivestøtte så tidligt som muligt.
Kurser for små grupper / enkelt-elever:
0. kl.: Bogstav-lyd kursus
1.-3. klasse:
Skr.sproglige kurser fx
- læsetræning herunder bogstav- lyd-træning og læsestrategier

Melletrin:

Fortsat undervisning i læse-/skrivefærdigheder
Strategikurser i afkodning
Fokus på daglig læsetræning på elevens niveau
Læseguidning
Læseforståelse
Læsehastighed
Brug af kvalificerende LST (læse-skriveteknologi)

Lidskoling:

Brug af kvalificerende LST (læse-skriveteknologi)
Læseforståelse
Læseguidning
Læsehastighed
9.kl: Folkeskolens prøver FP9:
Elever med særlige behov
Eleven skal have tjek på, hvad han/hun må i de forskellige prøver.
Afpørvning af IT-hjælpenmidler på uvm.dk

Bilag 4

Barnets navn: _____ klasse: _____

Spørgeskema til forældre om deres barns forudsætninger for at lære at læse, stave og skrive

Er barnet født for tidligt: Ja: ____ Nej: ____

Hvor gammel var barnet, da det begyndte at tale: ca. _____

Har barnet tale- og sprogvanskeligheder? _____

Har barnet vanskeligheder med syn og / eller hørelse: _____

Barnet kender: ca. antal bogstaver: (navn og udseende) – sæt x

Kan li' at lytte til oplæsning:

Kan li' at lege med bogstaver: fx skrive små historier

Hvordan er dit barn til:

At rime: (sæt x)

At huske rim, ramser og talrækker: (sæt x)

Hvordan husker du / I, det var at lære at læse, stave og skrive: (sæt x to gange)

Er der ordblindhed / læsevanskeligheder i familien: ja: _____ nej: _____ ved ikke: _____

Bilag 5

Forældrebreve om ordblindetesten

Kære forældre

Vi vil gerne teste jeres barn med Undervisningsministeriets digitale ordblindetest (DTO). Testen vil blive gennemført på et tidspunkt i perioden marts – juni (Ministeriet har besluttet, vi må anvende testen i denne periode).

Hvad indeholder Ordblindetesten?

Ordblindetesten er en elektronisk test af ordblindhed.

Testen indeholder 3 delopgaver:

1. Kan eleven læse ved at give bogstaverne lyde
2. Kan eleven stave ved at give lydene bogstaver
3. Kender eleven meget almindelige danske ord

(Den sidste er med for at sikre, at man ikke forveksler et begrænset ordforråd med ordblindhed.)

Vi har brug for jeres underskrift:

Før jeres barn kan testes med Ordblindetesten, skal du / I give jeres tilladelse til, at vi tester:

1) Det sker ved, at I og jeres barn underskriver vedlagte samtykkeerklæring til test med Ordblindetesten.

2) Vi skal også bede jer skrive under på, at vi må give resultatet fra testen videre til UU-vejlederen, PPR i Varde Kommune m.fl. Det sker ved at du / I underskriver vedlagte samtykkeerklæring til videregivelse af).

OBS fra vejledningen:

- Vi udleverer / sender testrapporten til jer forældre i forbindelse med formidlingen af resultatet
- Det er forældrenes ansvar at gemme Ordblindetestrapporten (gem den gerne i jeres e-boks).
- Testdeltagere med MitID (kan man få, når man er fyldt 13 år) kan selv tilgå egen testrapport ved at logge ind på www.ordblindetest.dk

Resultatet af testen vil blive gemt i 15 år. Man behøver altså ikke teste igen ved et skoleskift eller start på en ungdomsuddannelse.

Andre kan **ikke** gå ind og se (hente) testresultaterne, uden I giver samtykke til det.

(Når jeres barn er over 18, skal det selv give tilladelse til, at andre (uddannelsesinstitutioner m.fl.) kan gå ind og hente testresultaterne).

Vedhæftede / vedlagte skrivelse: **Oplysningspligten i Ordblindetesten** skal vi udlevere til jer.

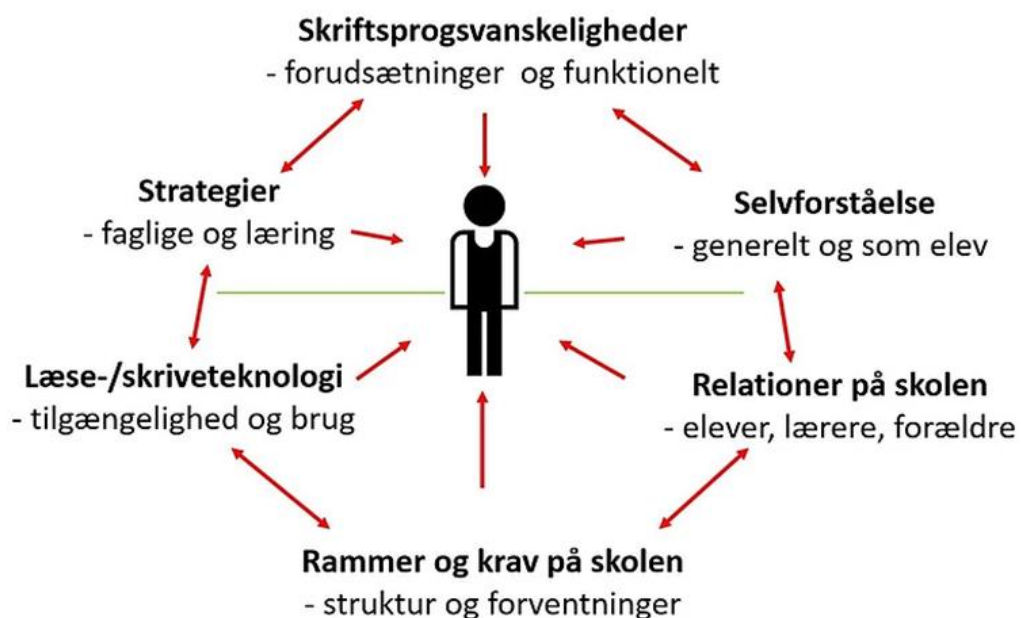
I kan læse mere om ordblindhed her: <https://www.ordblindhed.dk/>

Mange hilsener

Karen Højbjerg Nielsen og Britta Pedersen

(Læsevejledere)

Handleplan for elever i skriftsproglige vanskeligheder

Dato:

Test af elev:

Møde på Lykkesgårdskolen.

Deltagere:

Testet med:	Den nationale ordblindetest Elbros ordlister Testbatteriet DVO-screening IL Lixtekst fra Læsemåleren En tekst eleven har skrevet uden hjælp. Evt. forløb fra talepædagog. Syn og høretjek. Udsat skolestart
Andre test:	Hogrefe Nationale test læsning: <u>Kl</u> <u>Samlet sprog afkod tekst</u> Tekstlæseprøver: Staveprøve 1-4 ST-prøve Web-prøver
Andre relevante oplysninger:	(talesprogs vanskeligheder)
Test kontra dagligdag:	
Historik Kurser, forløb, særlig indsats i klassen.	
Konklusion:	Testresultaterne viser hvad skal man kunne på dette alderstrin.

<p>Ordblindhed Definition:</p> <p>Som forkølelse Læsning er også...</p>	<p>Skrevet af professor dr. phil. Carsten Elbro i 1992: "Ordblindhed, dysleksi, markante vanskeligheder ved at lære at læse og skrive, som beror på langsom og upræcis omsætning af bogstaver og bogstavfølger til sproglyde. Ordblinde har særlig svært ved ord, som de ikke har set før."</p> <p>Læsning = afkodning x forståelse</p> <p>Ordblinde har næsten altid svært ved at forstå, det de selv afkoder / læser. De bruger det meste af deres "harddisk" på at afkode ordene, så er der ikke energi til også at forstå det, man læser. Derfor er det vigtigt, at ordblinde lytter til tekster, der koster for megen energi selv at skulle afkode.</p> <p>Vores arbejdshukommelse har begrænset kapacitet.</p>
<p>MÅL:</p>	<p>At XXXXXX kan arbejde med og i alderssvarende tekster i alle fag</p>
<p>Tiltag/handleplan:</p> <p>Læsning:</p> <p>Skrivning:</p> <p>Stavning:</p>	<p>Obs: Diktat (eleven må ikke bruge tid på udenadslære – det glemmes hurtigt igen). Eleven skal også her anvende sit ordforslagsprogram.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kende ord og udtryk 2. Viden om genrer 3. Viden om hvordan sproget er bygget op 4. Træne i at afkode (passende niveau) 5. Træne hukommelse 6. God til at lægge strategier 7. Øge sin viden om verden

Tiltag andre fag:	
Sprogfag	
Naturfag	
Opsamling på kvalificerende IT:	
App Writer:	
NOTA:	
Evt. telefon / tablet	
Hvem gør hvad: (hjemme, læreren, læsevejleder, elev)	<ul style="list-style-type: none"> • • • •
Info til forældre:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kopi af ordblindetesten (Forældre anbefales at gemme en kopi fx i deres e-boks) 2. AW vejledning 3. Styrketræning for ordblinde (kopi) 4. PPR Er dit barn ordblind (folder) 5. Erklæring lån af elektronisk udstyr - så han kan tage sin pc med hjem 6. Om NOTA 7. Maneno (gratis udgave for medlemmer af NOTA) 8. 5 finger reglen (kopi) 9. AW, NOTA mv på smartphone – lige ved hånden / i lommen
Eventuelt:	

Med venlige hilsener

Læsevejleder

Bilag til mødet: (TILFØJ/FJERN SELV, HVAD DER ER TESTET MED)

- Ordblindetesten: (**Forældre anbefales at gemme en kopi fx i deres e-boks**)

- DVO-screening:
- Elbros ordlister
- Ordblindetesten
- **Testbatteriet:** Testbatteriet er et samlet sæt af opgaver til screening af områder indenfor sprog og hukommelse, som er en forudsætning for en læseudvikling.
- IL-prøve
- Andet

Bilag 7

Ansvarsområder/opgaver

Skoleledelse	Læsevejleder	Lærere
<ul style="list-style-type: none"> - Koordinerer i samarbejde med læsevejlederen - Italesættelse af aftaler og fokuspunkter for indsatsen for skolens personale - Aftale med forældre og elev om tilmelding til afgangsprøve på særlige vilkår - Tilmelder lærere til NOTA - Koordinering af kursusforløb for elever sammen med læsevejleder - Ajourføring af lister med elever tilknyttet skolens resourcecenter - Sikrer sammenhæng i indsatser og ressourcefordeling - Sikrer fortløbende kompetenceudvikling og resourcepersoner på området 	<ul style="list-style-type: none"> - Koordinerer i samarbejde med ledelsen ordblindeindsatsen - Individuel udredning/testarbejde - Monitorering af resultater fra skolens gruppeprøver - Kontakt til forældre i forbindelse med udredning for ordblindhed - Risikovurderinger i indskolingen og indsatser i den forbindelse - Tilmelder elever til NOTA - Mødeindkaldelse og afholdelse af opfølgende møder - Handleplaner for elever i vanskeligheder - Kursusforløb for elever i LST - Intensive læsekurser for elever - Netværk for elever 	<ul style="list-style-type: none"> - Sørger for at tekster og opgaver, som anvendes i under-visningen er tilgængelige i digital form - Understøtter eleven i brug af LST - Er opmærksomme på at give læse- og skriveunderstøttende undervisning - Følge den enkelte elevs læseniveau tæt fx med Læsemåleren (dansk lærer) - sikrer at den ordblinde elev træner sin læsning i tekster af passende sværhedsgrad - sikrer at den ordblinde elev læser med ørerne, hvis teksten er for svær selv at læse - Sparrer med kolleger omkring inklusion af elever i ordblinde-

<p>- Opfølgning og evaluering af handleplan for ordblindeområdet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Netværk for forældre - Minikursus for forældre i LST - Vejleder kolleger, afholder minikurser, co-teaching - Kursus for elever i forbindelse med afgangsprøver - afholdelse af afgangsprøver for ordblinde elever - Information i klassen om ordblindhed efter udredning - Journalisering af indsatser for elever - Klasselæsekonferencer 	<p>vanskeligheder (fx fast punkt på teammøder)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kontakter læsevejleder, hvis elevens LST ikke virker, som det skal
--	--	---